

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. I. In quo expenduntur argumenta, petita ex Theodosij Imperatoris excommunicatione, Gregorij Magni uno, alteróve privilegio inferiùs referendo; nec non Gregorij II. excommunicatione adversùs Leonem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

CAPUT VI.

Quantum momenti sit in argumentis, ad Pontificiam supra Reges potestatem probandam desumptis ad exemplis, seu factis Summorum Pontificum, seu Occidentiorum Conciliorum?

§. I.

In quo expenduntur argumenta, petita ex Theodosij Imperatoris excommunicatione, Gregorij Magni uno, alterove privilegio inferius referendo; nec non Gregorij II. excommunicatione adversus Leonem Isaurum, ac depositione Childerici Galliarum Regis.

ARGUMENTUM I.

Ex Theodosij & Leonis Isaurici excommunicationibus, ac praesinuato Gregorij Magni privilegio.

In primis notum est, referente etiam Theodorico lib. 5. hist. cap. 13. Theodosium Imperatorem propter eadem Thessalonica factam, a sancto Ambrosio Mediolanensi Episcopo prohibitum fuisse ingresso Ecclesiae, ac ea postmodum conditione restitutum, ut legem ferret, ne deinceps sententiae de eade, aut Bonorum proscriptio ante triginta dierum spatium executioni mandarentur. Unde Belarminus probare nititur, posse Principes Ecclesiasticos non solum in foro interno conscientiae, sed etiam in foro externo Ecclesiastico disponere de temporalibus, in ordine ad spiritualia: quemadmodum fecisse nescit Ambrosius, tum eadem ab Imperatore facta causam, tanquam ad suum tribunal pertinentem judicando, tum Imperatori mandando, ut legem de Civilibus ferret.

Deinde in privilegijs Abbati Monasterij Semmerdardensis a S. Gregorio Magno impertitis, subiunguntur haec verba, Pontificia erga Reges potestatis manifestum argumentum praeserentia: Si quis Regum, Antistitem, Iudicum, & quoruncunque secularium personarum, huius Apostolicae auctoritatis, & nostrae praeserentiae decreta violaverit, cuiuscunque dignitatis sit, honore suo privetur. Similis forma habetur in privilegio Xenodoichij Augustodunensis.

Inducitur porro ad intentum nostrum Gregorij II. exemplum, qui Leoni Isauri a se excommunicato prohibuit vestigalia solvi abtalis, & proinde ea parte Imperij multavit, imò, & si nonnullis credere velimus, universum ipsum Imperio dejecit.

Exceptio Elliesij.

Excipit hic Author r. Ubi temporalis res cum manifesto peccato est conjuncta, tunc istam ratione peccati esse notionis Ecclesiasticae, non ut absolute de ea disponat Ecclesia, sed ut moneat, hanc, vel illam actionem Dei lege non licere. De temporalibus igitur agi posse in foro Ecclesiae, sed spiritualiter, & in ordine ad spiritualia, quatenus adjunctam habent bonitatem, vel malitiam morale. Ex hoc praeterea (si tamen Theodoritus in ea relatione non sit deceptus) quod S. Ambrosius

n. an.

mittuntur eis &c. In quo autem consistit peccati ratio, nisi in Moralitate deficiente a Regni Caesorum, seu finis supernaturalis ordine? At Christus non minus indefinitè dixit: Si peccaverit in te frater tuus (non proficiente fratre, na correctione) denunciatus eum Ecclesiae, quam si non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus. Qui per Christum constitutus procedendi modus respicit alterum a Christo institutum Ecclesiae tribunal, pertinens ad Forum externum, cui proinde subest omne fratris Christiani peccatum, sitamen respectu ejus fori valeat probari. In hoc igitur Foro Ecclesiae externo, quis in terris supremam habet auctoritatem, nisi Petri successor, cui omnes Christi oves sunt concredita, una cum Clavibus Regni caelorum & Triumphantis & Militantis? Quamnam verò est materia hujus Fori, nisi quam Christus definit hisce verbis ad Petrum prolatis: Quodcumque solveris, aut ligaveris super terram, erit solutum, seu ligatum in caelis? Hoc verò Quodcumque, utpote universalitatis vocabulum, num arctius exponi debet, quam illa indefinita voces: Quorum remisistis peccata, & si peccaverit in te frater tuus? Si ergo ex vi harum indefinitè positarum vocum, Foro Ecclesiae tum secreto poenitentiali, tum publico judiciario subitominis Moralitas a Regni caelorum ordine, seu Fine supernaturali devians, quid ni sub isto universalitatis vocabulo Quodcumque, solvens, dicendum sit, denotari omne Morale, qua habens ordinem ad Regnum Caelorum seu Militans, seu Triumphans? Quod si ergo illa Petro, ejusque successori concessa Fori Externi potestas extendi debeat super Quodcumque, atque adeo super Regiminis quoque, politici exercitio, & applicatione subjectiva, qua Moralitatis in Regnum Caelorum ordinabilis formalitatem superinducente, quomodo fas est, dicere, talem in Regibus Moralitatem pro Foro Conscientiae, non verò in ordine ad Externum judicium Ecclesiae Forum, esse subjectam Apostolicae auctoritati, protentiae super Quodcumque, universalitatem designante, cum tamen respectu Fori interni subjectio peccatorum, non nisi sub vocula indefinitè designetur? Quia proinde sub illo Quodcumque, super omnem Christi ovem, & omnimodam in Externo Foro probabilem, Moralitatis in Regnum Caelorum ordinabilis formalitatem protentio, continetur & Rex Christianus, & cuncta ejusdem quoad Regiae potestatis exercitium, & applicabilitatem subjectivam Moralitas, quomodo haec non universaliter dicenda est, subest Summi Pontificis auctoritati, seu potestati solvendi? Ubi verò Regiae potestatis Ius, qua huic personae sub Morali ad Regnum Caelorum ordinanda applicabilitate inexistens, contingeret, per illam Apostolicam auctoritatem ex caulis Moralibus Regnum Caelorum tam Militans, quam Triumphans respicientibus, Regisque depositionem efflagitantibus solvi quomodo intelligi potest, non esse tunc facta effectiva Regis exauctoratio? In aperto igitur est, ex praedictis fidei principijs demonstrari Summi Pontificis potestatem erga Reges Christianos, a Regni Caelorum, & Militantis & Triumphantis ordine perversè ac pertinaciter, cum publica etiam Ecclesiae pernicie, deficientes exauctorandos.

exp. pag. 229. n. 41. usque ad n. 42.

Refutatio istarum exceptionum.

mandavit Imperatori, ut præinsinuatam ferret legem, unice probari, Episcopo & Presbytero esse potestatem, leges indicendi etiam Regibus sub penâ retentionis peccatorum, ut, quæ ad isthæc sananda duxerint esse necessaria, remedia adhibeant.

5. *Secundò*, Adversus præinsinuata Gregorij Magni privilegia, seu potius contra ipsam insertam, Regibus præjudicialam clausulam excipit Ellicsius, privilegium ejusmodi esse subreptitium, & ab aliquo recentiore, Gregorio affictum; velut invictissimè a Launoio demonstratum sit. Idem dicendum esse de privilegio Xenodochij Augustodunensis, utpote quod tam varie habeatur, ut hinc intelligatur, esse suppositum, vel interpolatum. Et verò, si clausula illæ veris ac genuinis Gregorij Magni privilegijs contineretur, non alium habitura esse sensum, quam imprecatorium; uti Summis Pontificibus in more est, tales Divinæ etiam indignationis imprecationes suis decretis, seu privilegijs à se concessis erga eandem temeratores, in fine subjungere.

6. *Tertio*, Idem Ellicsius contra Leonis Ilauri à Gregorio II. latam excommunicationem excipit, quòd recentiores Scriptores Greci in odium Romani Pontificis eam confinxerint: tum quia in epistolis Gregorij nullum in Leonem hujus judicij occurrit vestigium. Tum quia Carolus Magnus in epistola ad Constantinum & Irenem, dissidij inter Gregorios II. & III. ac Leonem faciens mentionem, non meminit, nisi admonitionis, ac precum, quas illi Pontifices interposuissent, sed frustra, ad Imperatorem illum à suis contra imagines conatibus avertendum. Tum quia Paulus Diaconus lib. 6. de gestis Longobardorum cap. 49. refert, Gregorium II. impedivisse, ne Itali alium sibi Imperatorem, illo rejecto, crearent, claro adeò argumento, eum Pontificem Ilauro haud voluisse, vestigialia non solvi, partemque Imperij sic multatè. Tum quia Anastasius Bibliothecarius ad annum 658. fuse narrans, quæ in dissidio Gregorij II. & Leonis Ilauri sunt gesta, nihil habet de excommunicatione Imperatoria, vestigialiumque, jussu Pontificis factà subtractione. Tum quia Gregorius III. postea Leonem Imperatorem agnovit, humanissimis ad eum datis litteris: neque Damascenus orat. de imag. rerum à Leone adversus imagines gestarum mentionem faciens, refert, eum aut Regno privatum fuisse, aut excommunicatum à Pontifice.

7. Quantumvis ergo Theophanes, Cedrenus, Zeno, Nicephorus, & cum istis recentiores Historiographi Latini scribant, Leonem Ilaurum à Gregorio II. fuisse excommunicatum, & exactione tributorum Italiæ privatum, ipsimet tamen Gregorio, Paulo Diacono, Anastasio, & alijs Scriptoribus, eum antiquioribus, & fide dignioribus, majorem esse fidem habendam. Procul igitur abesse, ut Gregorius II. quidquam tentarit in jura, aut vestigialia Ilauri, sed & si quid tentasset, ejus factum non esse trahendum in exemplum, cum sit contra Evangelij legem, quæ jubet: *Quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ Dei sunt, Deo reddenda esse.*

8. *Primo*, Pro accepto recipio, quod Ellicsius circa Theodosij Imperatoris ab Ecclesiæ ingressu interdictum profert: nempe de temporalibus posse quidem agi in foro Ecclesiæ, sed spiritualiter, & in ordine ad spiritualia, quatenus adjunctam habent bonitatem, vel malitiam *moralem*. Numquid verò potestas Regia, non in seipsa *formaliter*, sed *subjectivè* sumpta, quatenus hujus Regis, authoritate suâ in Ecclesiæ manifestam perniciem, ac sacra Religionis, fideique Orthodoxæ everisionem abutentis, personæ individuae inexistit, sicque ad actus publicos, *moralitate* in regnû calorum ordinabili, vel extra ordinem istum exorbitante, inevitabiliter affectos progreditur; sub tali publico præminentia Regalis abusu tam excedendo, jam est conjuncta cum malitia *moralis*? Quandoquidem proinde, ipso Ellicsio fatente, Ecclesiæ sanctæ foro subdantur etiam temporalia, quatenus ordinem præferunt ad spiritualia, adjunctamque habent malitiam *moralem*, publicæ præsertim Religionis infentam; numquid, ubi excellentiæ Regiæ jura temporalia, non equidem *ex se formaliter*, sed *ex subjecti*, cui inexistunt, nequitia, per insuperabilem hujus pertinaciam, sunt immobilis radix tam enormium scelerum, publicorumque Orthodoxæ Religionis damnorum; procederè licebit Ecclesiæ, ad mali ejusmodi radicem è subjecto illo tollendam, mediante Clavium Apostolicarum solutione, prævalere poterit ad quodcumque in terris *morale*, sive uti Ellicsius loquitur, malitiæ *moralis* insectum, *authoritative* solvendum?

9. Quo adeò principio per ipsummet Adversarium nostrum ratificato, haud difficulter pro *secundo*, refutatur præfacti Ellicsij *secunda* exceptio, prætendentis, clausulas in præadductis Gregorij Magni privilegijs insertas, esse solum imprecatorias, non verò *authoritative* decretorias exauthorationis Regum, si contra ea privilegia protervè agerent. Numquid enim ipsa ratio evincit; ut in ejusmodi clausulis prudenter discernamus id; quod à solius Dei imperio, ac providentiâ, potestateque dependet, & id, quod in ipso etiam Summo Pontifice, talem clausulam ponente, respicit *authoritatem* interminationis à se factæ, ipso etiam Jure exequendæ potestate præpollentè. Quandoquidem igitur maledictionis æternæ effectus non sint in potestate Pontificis, sed Dei solius; erga hos nequit nisi comminatoriam; sed comminatoriè imprecatoriam clausulam; Papa suis Rescriptis, seu Decretis insertè. Secundus verò est de effectibus; super quibus prætenditur Oecumenica Ecclesiæ sanctæ Clavium *authoritas*, intra cujus spheram ex deserto Christi verbo, continetur *quodcumque* *Morale*; sicque adeò temporale etiam quæ, *moralis*, uti Ellicsius ait, seu bonitate, seu malitiâ affectum: in quo genere planum est; comprehendi Regiam quoque potestatem; non in se *formaliter* spectatam; sed quatenus in hoc subjecto reposita; est radix multimodæ malitiæ; ac perversitatis; in publicam etiam Ecclesiæ perniciem redundantis. In quantum igitur

aliqua Pontificia constitutio adversus hujus temeratores decernit Regalis dignitatis ab hoc subjecto abdicationem, minime dicenda est talis comminatio esse merè imprecatoria, sed cum reali effectu importat, Regiæ præminentia in tali subjecto privationem, vel ipso jure, & facto, vel mediante decisoria criminis sententiâ, incurrendam.

Conatur equidem Ellicius præductum
10. Monasterij Semmerdardensis privilegium à Gregorio I. amoliri, ex levibus tamen seu conjecturis, ac indicijs, vel argumentis ab autoritate *negativa* duntaxat efformatis, uti legenti patebit. Idemque facere nititur adversus privilegium Xenodochij Augustodunensis. Adversus cujusmodi Ellicianum conatum, sufficiat observare, tum quòd de isto privilegio constat ex lib. 2. *Gregorij Magni epistolis*, quas vindicat Author *tract. de libert. Ecclesie Gallicane lib. 4. cap. 6.* prævalide ibidem confutans Ioannem Launoium, tres illas epistolas suppositas, aut saltem interpolatas ostendere conatum, tamen ab undecim ferè sæculis nemo eas in dubium revocavit, nec solùm à Gregorio VII. allegata fuerit prima earum, sed omnes à pluribus, etiam Gallicanorum monumentorum collectoribus exscriptæ sint; velut eo loco *per totum cap.* ostendere pergit præcitatus Author, quò Lectorem, si fortassis scriptulo pulsaretur, remittere voluit.

ex pag. 997. 1.

11. Quare ad Ellicij præductum principium regrediendo, quo dixerat: *Posse in foro Ecclesiastico spiritualiter agi de temporalibus, quatenus ista nimirum adjunctam habent moralem malitiam; comperio essatum hoc minime dissonare à prædicti Gregorij Magni sententiâ in Psal. Pœnit. 4. asseverantis: Nullam sinere rationem, ut inter Reges habeatur, qui destruit potius, quàm regat imperium. Quomodo enim fieri posset, ut Gregorius in hoc suo iudicio intentus esset ad aliam, quàm ad moralitatis, à debito regiminis moderamine in tyrannidem perveras, rationem, sub quâ per sanctæ Ecclesie Claves, merito pronuntiari posset indignus Regiæ potestatis sublimitate, qui tot sceleribus in Imperij simul, ac Ecclesie perniciem redundantibus, obnoxius, per moralem malitiam suam in foro Ecclesiastico incidere iudicium?*

Hinc tertio regressionem faciendo ad Ellicij exceptiones, quas Gregorij II. adversus Leonem Isaurum lata excommunicationi, unâ & vestigialium in Italia spoliationi opposuit: unice repono, quòd ipsissima hæc oppositiones ac exceptiones jam antehac à præcitato Authore *tract. de lib. Ecclesie Gallic. lib. 4. cap. 12.* fuerint elisæ, tum quòd testibus alijs à me allatis, eas contra Isaurum censuras tam clarè affirmantibus, opponendi fuissent alij testes æquè clarè negantes, aut certè rationes validissimæ: dum tamen Ellicius non nisi testium de eadem recitentium, vel ad summum alia, non tamen contraria, loquentium autoritate, vel conjecturis ad dimittendam communem hominum sententiam, parum potentibus, causam suam toetor: uti præallegatus Author, rem hanc ubi supra exactius discutiendo, pluribus id ostendit, ibi n. 9. in hæc differens verba: Etiam si Launoius (seu Ellicius modò) testes adduceret expressè negantes, quas alij asserunt, Gregorij II. adversus Isaurum censuras, non obtineret, quod intenderet. Uti enim ex Iurisperitorum doctrinâ, jura cum juribus, sic testimonia cum testimoniis concilianda sunt, dum inter se pugnare videntur, nec insolubilis est contradictio. In hoc autem casu facilissima esset concordia: certum enim est, Gregorium II. omni pacificâ ratione Imperatorem illum ad sanam rationem revocare conatum fuisse: unde de illo tempore intelligendi essent Scriptores, qui negarent, Summum illum Pontificem Imperatori tributa negasse: qui autem affirmant prohi bitam illam solutionem, interpretandi sunt de ultimo tempore, quando scilicet constitit, nullam ipem esse, Imperatoris convertendi, prout haud obscure id insinuat Theophanes in *Chronologia* post Gregorij II. monita in Isaurum haudquaquam proficientia, subjungens; tunc Pontificem Italia tandem ac Romæ, tributa ad ipsum deferenda prohibuisse.

Et hinc tam parum prodest Ellicij intentioni, quòd Paulus Diaconus refert, impedivisse scilicet Gregorium II. ne Itali, rejecto Leone, alium sibi crearent Imperatorem, ut istud nostro potius deserviat intento, quatenus hinc redditur conspicuum, non in Italis, sed in Summo Pontifice fuisse potestatem, illum Imperatorem privandi, imperio vel ex toto, uti postea docebitur factum à Zacharia Papa, vel ex parte, quoad vestigialium privationem; prout fecerat Gregorius II, cui proinde Ellicius (in eo duplicato Gregorij, Italos ab Imperatore alio creando coercentis, sed tamen per seipsum vestigialium spoliationem erga Isaurum decernentis, actu contrarietatem frustra etiam contingens) per summam calumniam imponit, ac si ex hoc reus esset violatæ sanctæ Evangelicæ legis, quâ Christus iussit: *Cæsari, quæ Cæsaris, & quæ Dei sunt, Deo reddenda esse.* Numquid enim autoritativam, quodcumque in terris solvendi potestatem Petro, ejusque successori commissam exercendo, Christi Vicarius reddidit Deo, quæ Dei sunt, cui Divino Religionis debito cedere, oportet, quodcumque terrestre jus, quantumvis Regium? At ipsemet supra factus est, illam Ecclesie Clavium propriam solvendi potestatem, extendi etiam ad temporalia, quæ moralitate, extra debitum Dei cultum religiosum, exorbitante afficiuntur. Hoc autem, sub ipso Imperatorij juris adversus sacras imagines enormissimo abusu, in Leone multis salutaribus Gregorij II. hortamentis ad meliorem frugem reduci nolente, eatenus noscitur factum, ut propterea fuerit adversus ipsum lata excommunicationis censura, cum solutione Imperatorij quoque erga vestigialia Italica juris. Quæ proinde vestigialium ejusmodi privativa, per Christi Vicariam potestatem indicta solutio, tantæ fuerat efficacitæ, ut jus ejusmodi non amplius esset Cæsaris, sed per hujus autoritativam abdicationem fuerit Deo redditum, quòd Dei erat, sive quòd Divini honoris jus & ratio exigebat.

A R.

ARGUMENTVM II.

Responsio, ac retorsio harum Exceptionum refutatoria.

Desumptum ex Childerici Galliarum Regis depositione.

DE Zacharia Summo Pontifice insignium Authorum est relatio, quod rogatus a Primoribus Francorum, Regem Childericum deposuerit, & in ejus locum Pipinum Caroli Magni patrem, Regem creati jussit. Cujus causa fuisse dicitur, quod propter Childerici locordiam, & Religioni, & Regno in Gallia extrema ruina imminere videretur.

Exceptio Elliesij.

15. Excipit primò Elliesius cit. dissert. 7. cap. 3. §. 3. à pag. 513. liquere omnium Scriptorum testimonio, Merovingios, quorum ultimus fuit Childericus, amisisse omnem authoritatem, ac nominatenus tantum Reges fuisse. Ad quod probandum, is Parisiensis Doctor inducit Eginhardum in vita Caroli Magni. Aimonium lib. 4. cap. 66. Abbatem Urspergensis in Chronico ad annum 753. Reginonem lib. 2. Chronicorum. Othonem Frisingensem lib. 5. Chronicis cap. 21. Abbatem Tudenicem ad annum 754.

16. Secundo. Scriptores ferme omnes uno consensu asserere, Zachariam tantum consultum esse à Gallis, uter, Childericus scilicet, vel Pipinus, habendus esset pro Rege, atque Pontificem illum consulenti potius, quam jubentis, aut deficientis in morem respondisse, inducitur ad hoc probandum Eginhardo in Annalibus ad annum 749. Aimonio lib. 4. de gestis Francorum cap. 61. Biondo Flavio lib. 10. Decadis 1. & pluribus alijs, ab eodem Elliesio relatis, ex quibus prætendit, constare, Legatos à Gallis Romam fuisse missos, non ut à Pontifice peterent, autoritate illius regnum Childerico abrogari, & Pipino tradi, sed ut à sacramento fidei absolvi, quod procul dubio petissent, si tunc hujusmodi potestatem habere Pontificem, fuisset persuasum.

17. Tertio. Neque Childericum esse solio dejectum, neque Pipinum in ejus loco fuisse electum à Pontifice Zacharia, sed ab universis Francis in Comitibus totius Regni; veluti constat ex Eginhardo in Annalibus ad annum 750. Biondo Flavio lib. 10. Decadis, Reginone lib. 2. Chronicis. Annalibus Francorum ad annum 750. pluribusque alijs ab Elliesio inducitur historiographis.

18. Hinc quarto post tantam testium nubem, non posse in dubium revocari, quin Childericus non à Pontifice Romano, sed tantum ex ejus consilio, fuerit à Francis universis in Conventu publico denotatus, & ab ipsdem, secundum antiquum Galliarum morem proclamatus, & in solio collocatus Pipinus, sicque adeo, dum quidam dicunt, Zachariam deposuisse Childericum, hoc, advertente Ioanne de Parisiis cum Golla ordinarij, exponendum esse, quod Pontifex Status Franciarum, Childericum deponentibus, continerit.

Respon-

Dum, mi Elliesi, in prima exceptione contentis, Merovingios, atque horum potestatem Childericum, amisisse Regiam authoritatem, ac nominatenus tantum Reges fuisse, num per hoc intendis, Childericum alia, quam publicæ authoritatis, vià fuisse solio regni spoliatum? At ipsemet hic fateris, jus hereditarium ad Regnum superfuisse Childerico? Quomodo igitur hoc jure suo privari justè potuisset, nisi per publicam authoritatem ipsius etiam Summi Pontificis? uti Eginhardus in vita Caroli Magni, à te (regiminis Regalis actum & jus, in verbis tuis prioribus confundere visis) perperam allegatus, apertissimè scribit: *Genus Merovingiorum, de qua Franci Reges sibi creare soliti erant, usque ad Childericum Regem, qui jussu Stephani Pontificis Romani depositus, ac detonsus, atque in Monasterium detrusus est, durasse putatur. Pipinus autem per authoritatem Romani Pontificis ex præfecto palatii Rex constitutus. Cui ad stipulantur Annales Francici ad annum 749. & 750. ubi dicitur: Hoc anno, secundum Romani Pontificis sanctionem, Francorum Regem appellatum, & unctum esse Pipinum, Childerico in Monasterium misso.*

Ex Gallis equidem recentioribus, inter loca vita Caroli Magni, & præinsinuata loca Annalium Francorum contradictionem, uti putat, ferè insuperabilem opponit advertarius, quod in vita Caroli Magni institutio Childerici, & institutio Pipini tribuatur Stephano Papæ, in Annalibus verò Zachariæ. Sed imaginaria hæc contradictio ex se ipsa evanescit, dum ex libelli de Majoribus Domus Regie non mutilè, sed integrè prolatis verbis liquet, rem à Zacharia sub finem Pontificatus sui inchoatam, à Stephano ejusdem successore perfectam, aut confirmatam fuisse.

Ex præadductis porrò Eginhardi integerrimi Authoris, nec non Annalium Francicorum verbis, pro secundo, manifestè constat, non de consilio duntaxat Romani Pontificis, sed hujus jussu, sive per hujus authoritatem, fuisse Childericum dejectum, Pipinum verò evehctum ad Regale solium. Quemadmodum id Annales præfati ad annum 749. emphaticè describunt, asserendo equidem, *Burchardum VVirzburgensem Episcopum, & Idradum Presbyterum Capellanum missos esse ad Zachariam Papam, ut ipsum consulerent de causa Regum: attamen mox subiicit. Per hos Legatos prædictum Pontificem mandasse, quod melius esset, illum vocari Regem, apud quem summa potestatis consisteret, datæque authoritate, jussisse, Pipinum Regem constitui. Quæ loquendi modum tenent in super Regino, Otho Frisingensis, Abbas Urspergensis locis ab ipso met Elliesio allatis, uti etiam Sigebertus in Chronico, Paulus Æmilius post Othonem Frisingensem, dicens insuper, populum à jramento fidelitatis à Pontifice absolutum fuisse.*

Quæ tamen universa elucere nititur Elliesius: Cum idem, inquiens, scriptores responsionem Pontificis, Gallorumque petitionem ita referant, ut pateat, consilium solummodo à Gallis questum, & à Pontifice datum esse: reddi hinc consequens,

Bd z

sequens

Authoritas
Historia
GVI
186

sequens, quod, cum dicunt: Pipinum jussu & autoritate Pontificis factum esse Regem, nihil aliud sibi velint: quam eum Gallis fuisse authorem, ut id fieret: siquidem & consilium veniat per sepe nomine imperij, & quod ex alicujus consilio est factum, dicatur ex ejus autoritate factum. Sed quis videat, eam expositionem violentam, & perquam tortam esse? Quis ex illis luculentissimis verbis Authorum non inferat, Summum Pontificem illi consilio à se postulato adjunctisse autoritatem? Quid enim aliud sonant ea verba, quibus dicitur: *Iussu Stephani Romani Pontificis, depositus fuisse Childericus, datâque autoritate suâ jussisse, Pipinum Regem constitui, ac secundum Romani Pontificis sanctionem Pipinum Regem Francorum esse appellatum?* Quandoquidem proinde luculentissimum testimonium Eginhardi solum etiam sufficeret, quia eo tempore vixit, & quia rem narratam ignorare non potuit, eaque sinceritate scripsit, ut fides ei negari non debeat, id ipsum nihilominus confirmant Aimonius in lib. 4. de gestis Francor. cap. 61. Regino Prumiensis Abbas in lib. 2. Chronic. Marianus Scotus in lib. 3. Chronic. Otto Frisingensis in lib. 5. hist. cap. 21. Abbas Urspergensis in Chronico. Sigbertus in Chronico ad annum 750. Paulus Amilius in lib. hist. Franc. Fredegarius Scholasticus in fine Chronici. Guillelmus Nangius in Chronographia manuscripta. Robertus Gagvinus in lib. 3. hist. Franc. Carolus Sigonius in lib. 3. de Regno Italico. Quâ proinde ratione tot testimonij, ex parte adversa, aliorum quorundam Scriptorum, vel etiam unius Anastasij, uti apud Launoium videre licet, silentium anteponitur?

24. Ea igitur Eliesij miserima profectio cavillatio, quâ verba illa, Mandatum, jussio, autoritas, sanctio, & similia, quibus Scriptores utuntur, cum de Summi Pontificis ea in re partibus loquuntur, denotare tantum consilium, interpretatur, ex ipsorum locorum imperturbato mentis oculo, ac sine præpostero aff. Cui lectorum, contextu dissolvitur. Et verò, cum ipsimet etiam Adversarij negare minimè audent, de consilio, imò & consensu Pontificis depositum esse Childericum, ac subrogatum Regem Pipinû, num fas est dicere, consilium istud, seu consensum non fuisse autoritativum, nisi scilicet Christi vicariâ autoritate, de qua sæpius disteraimus, ac ulterior redibit sermo? Nisi enim Procures, & Status Francici eâ in re ad istam Christi vices in terris agentem autoritatem, in Romano Pontifice respexissent, ut quid ad eum, recursum propterea haberent, dum, ubi ad Reipublicæ suæ duntaxat Bonum essent intenti, ex se ipsis longè fuissent aptiores, ad consilium publico Regni sui Bono coaptatum, communibus suffragijs capiendum?

25. Hinc pro tertio, intentioni nostræ nequidquam refragatur illa Eliesij exceptio, quâ præten dit, Childericum è solio dejectum, ac Pipinum ejus loco ab universis Francis in Comitij totius Regni subrogatum fuisse. Inprimis enim, quomodo istud coherere posset cum prætenso illo principio, quo Regia potestas asseritur esse immediatè à Deo, nisi ab hac distingui assereretur Regalis dignitatis collatio, in tantum, ut illa sit quidem juris Divini, hæc verò subjaceat humanis quoque dispositionibus & ordinatio-

nibus? Si porrò Regiæ præminentie ad certum individuum suppositum applicatoria, ab hominum dispositione dependens ordinatio, spectetur ex fine politici duntaxat regiminis, ad quid Comitia Francica expectassent seu consilium, seu jussionem Romani Pontificis, nisi ex parte hujus esset autoritas protendi potens super ipsissimum illum Regiæ seu depositionis, seu evectiois actum politicum, non equidem quâ politicum, sed quâ supervestitum moralitate in regnum cælorum ordinabili, ut sic ipso etiam Eliesio fatente, subordinationem habente erga Apostolicam Romani Pontificis autoritatem.

In Statibus equidem politicis Regni Francici, ipsemet Eliesius reponit, vigere morem deponendi Regem ineptum, atque idoneum huic subrogandi potestatem, ex quo autem rationis fundamento istud subsistere valet, nisi per rationem publici Boni, exigentis Regem aptum politico regimini administrando? Num verò ista publici Boni in regimine etiam politico curandi obligatio, & sollicitudo in Statibus Regni Francici stare poterat absque moralitate in Regnum cælorum vel ordinabili, vel deordinabili secundum ipsum etiam Eliesium, subjectâ fori quoque externi potestati Ecclesiasticâ? Numquid ergo ex hoc respectu, tum multo magis eâ ex ratione, quod Ecclesiæ quoque sanctæ necessitas exigere videretur Regem Franciæ, qui sacræ etiam Religionis curam gereret, Papa seu jussionem, seu sanctionem, seu mandatum, seu consilium illa de re facturus, intentus esse debuit in suam Apostolicam, de quocunque moraliter super terram solvendo autoritatem? Ex qua proinde est merito dicenda, facta fuisse Regiæ, qua moralitate ejusmodi veltitæ sublimitatis solutio, ejusdem intrâ hoc suppositum peremptoria, ac translative in Pipinum,

S. II.

Quantum momenti sit in argumentis desumptis solis ex Imperij Occidentalis à Græcis ad Francos, indeq. ad Germanos translatione, nec non septem Electorum institutione factâ per autoritatem Pontificiam?

ARGUMENTUM I.

Ex translatione Imperij à Græcis ad Gallos.

27. Hoc argumentum ita proponitur à Bellarmino. Septimum Pontificiæ supra Reges etiam exauthorandos, potestatis est exemplum Leonis III. qui Imperium transfudit à Græcis ad Germanos, propterea, quod Græci nullum auxilium laboranti Ecclesiæ Occidentali afferre possent. Imò, quod Imperatores Græci in hæresin prolapsi, eandem etiam pertinaciter tuendo, infesti essent sanctæ Ecclesiæ hostes. Cujus translationis æquitatem & iustitiam, ait Eliesius, solere insuper probari ex omnium Occidentis Regum, qui Carolum Magnum pro vero, & legitimo Imperatore agnoverunt, iudicio.

Reg.